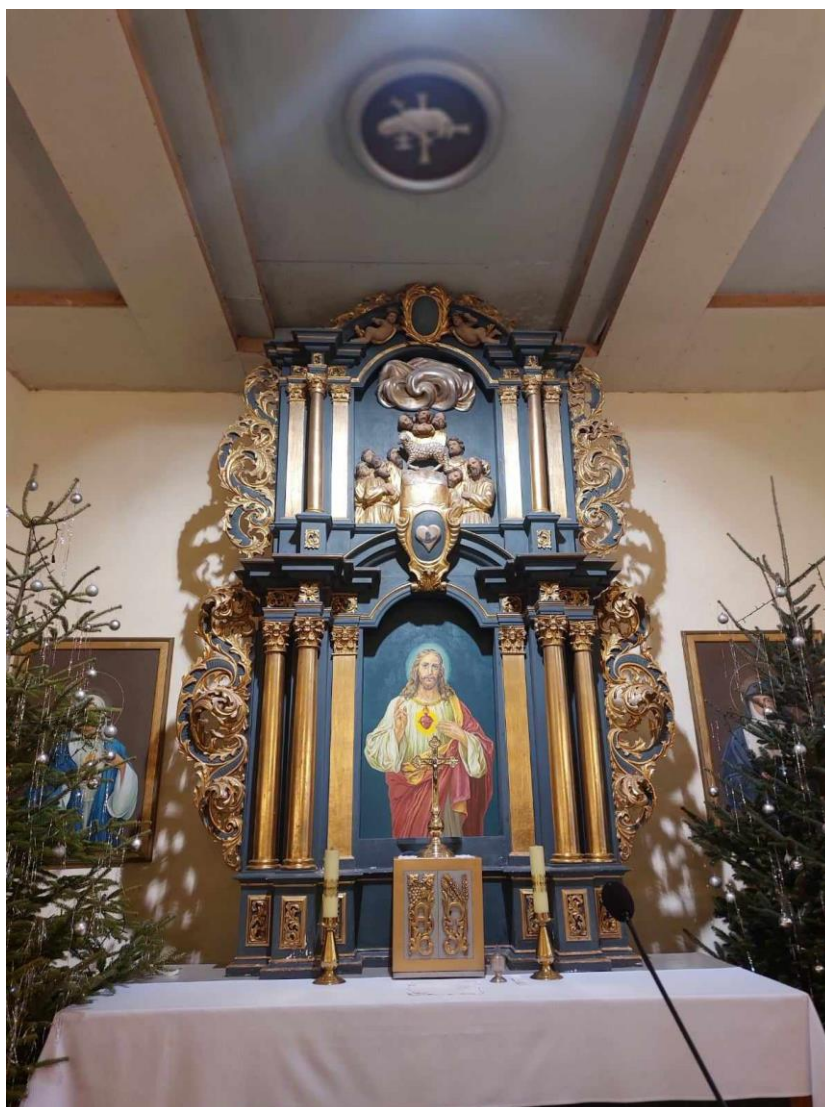

Dębowiec, 29.10.2023 r.

PROGRAM

PRAC KONSERWATORSKICH I RESTAURATORSKICH

Ołtarz główny z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dębowcu

Autor programu

Daria Zasada-Kłodzińska
Dyplom nr 1400/150680/2012
ul. Wodociągowa 17B/25
87-100 Toruń
Tel. 793 482 442

1. Autor opracowania

Daria Zasada-Kłodzińska, magister konserwacji malarstwa i rzeźby polichromowanej, ul. Wodociągowa 17B/25, 87-100 Toruń

2. Opis obiektu zabytkowego

Barokowy ołtarz główny z kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Dębowcu pochodzi z XVIII w. W obecnej formie jest nieco przekształcony, głównie w zakresie mensy, antependium. Współczesny jest obraz z nastawie w pierwszej kondygnacji oraz prawdopodobnie w większości zrekonstruowana aranżacja rzeźbiarska drugiej kondygnacji.

Pierwsze zapiski dotyczące kościoła w Dębowcu sięgają XV wieku. Kościół gotycki jednakże uległ znacznemu przekształceniu w trakcie stuleci. W 1480 roku powstał kościół parafialny. W dobie reformacji świątynia została przejęta przez ewangelików i dopiero po 350 latach, w 1946 roku, powróciła w ręce katolików. Obecny wystrój wnętrza wynika w głównej mierze z zawirowań historycznych kościoła oraz zmiany jego funkcji na przestrzeni lat.

Obecnie budowla ma charakter eklektyczny. Z gotyckiej świątyni z XV wieku zachowały się ściany wschodnia i południowa prezbiterium. W drugiej połowie XVI i na początku XVII wieku rozebrano pozostałe części pierwotnej kaplicy i dobudowano murowaną nawę, a na początku XVIII wieku wieżę oraz północną nawę i zakrystię. Na wieży znajdują się dzwony odlane w 1586 i 1834 roku. Po wojnie, kiedy katolicy przejęli kościół, parafia w Dębowcu była dużą wspólnotą wiejską. We wnętrzu znajdują się barokowy ołtarz główny oraz neobarokowa ambona.

3. Stan zachowania

- **Powierzchnie złoczone/srebrzone:** Powierzchnie pokryte wtórnymi nawarstwieniami: szlakmetalem, farbami złoto-podobnymi. Ponadto powierzchnia pokryta kurzem i brudem. W wielu miejscach drewno złożonych detali architektonicznych jest spróchniałe. Widoczne ślady po żerowaniu owadów.

- **Powierzchnie polichromowane:** Powierzchnia polichromii ołtarza przemalowana w niewłaściwym kolorze i materiale. Całość pokryta kurzem i brudem. Widoczne niedomalowania oraz odspojenia polichromii.

4. Wskazanie oczekiwanych efektów prac

Głównym celem prac konserwatorskich jest powstrzymanie destrukcji obiektu oraz przywrócenie jego walorów estetycznych i artystycznych poprzez odpowiednią konserwację. Przywrócone zostanie pierwotne opracowanie malarskie i pozłotnicze ołtarza.

5. Wskazanie przewidzianych do wykonania czynności z podaniem metod, materiałów i technik - program prac konserwatorskich

A: Konserwacja powierzchni złoconych/srebrzonych

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania przed rozpoczęciem prac.
2. Demontaż
3. Ustalenie stratygrafii warstw, identyfikacja składu chemicznego oryginalnej warstwy.
4. Wykonanie dezynfekcji (2% *roztwór Biotinu R w alkoholu etylowym*) oraz dezynsekcji (*preparat Per-Xil 10, pędzlowanie, iniekcje*).
5. Podklejenie osypujących się łusek oryginalnej zaprawy (*wodny roztwór Primalu AC33 (2-3%, iniekcje)*).
6. Usunięcie przemalowań, wtórnych lakierów, farb złoto- i srebro-podobnych (*metody mechaniczne oraz chemiczne za pomocą past czyszczących wykonanych z metylocelulozy, jako absorbenta i mieszaniny odpowiednio dobranych rozpuszczalników*).
7. Oczyszczenie odwrocia ołtarza.
8. Impregnacja drewnianego podłoża (3-5% *roztwór Paraloidu B-72 w toluenie*).
9. Uzupelnienie ubytków drewna, w tym rekonstrukcja zniszczonych fragmentów snycerki w ornamentach (materiał: drewno).
10. Uzupelnienie drobnych ubytków drewna (*żywica Araldit*) oraz ubytków zaprawy (*zaprawa kredowo-klejowa*).
11. Rekonstrukcja brakujących elementów snycerskich ołtarza (uszaki, profilowania w predelli).
12. Uzupelnienie bądź rekonstrukcja ubytków złocen / srebrzeń (złoto w płatku, srebro w proszku).
13. Zabezpieczenie powierzchni srebrzonych (szelak).

B: Konserwacja powierzchni polichromowanej

1. Wykonanie dokumentacji fotograficznej stanu zachowania przed rozpoczęciem prac.
2. Demontaż.
3. Ustalenie stratygrafii warstw, identyfikacja składu chemicznego oryginalne warstwy.
4. Wykonanie dezynfekcji (2% *roztwór Biotinu R w alkoholu etylowym*) oraz dezynsekcji (*preparat Per-Xil 10, pędzlowanie, iniekcje*).
5. Oczyszczanie z zabrudzeń powierzchniowych (*miękkie gąbki, tampony z waty, Vulpex, Anacrosina, 3% cytrynian amonu*).

6. Podklejenie osypujących się łusek oryginalnej zaprawy (wodny roztwór *Primalu AC33* (2-3%, iniekcje).
7. Usunięcie przemalowań (metody mechaniczne oraz chemicznie za pomocą past czyszczących wykonanych z metylocelulozy, jako absorbenta i mieszaniny odpowiednio dobranych rozpuszczalników).
8. Zabezpieczenie oryginalnej warstwie malarskiej (werniks retuszerski).
9. Impregnacja drewnianego podłoża (3-5% roztwór *Paraloidu B-72* w toluenie).
10. Uzupełnienie ubytków drewna, w tym rekonstrukcja zniszczonych fragmentów snycerki w ornamentach (materiał: drewno).
11. Uzupełnienie drobnych ubytków drewna (żywica *Araldīt*).
12. Uzupełnienie ubytków zaprawy (zaprawa kredowo-klejowa).
13. Uzupełnienie ubytków polichromii (farby żywiczne firmy *Maimeri*, metoda uzupełnień: kropką).
14. Zabezpieczenie końcowe werniksem (werniks *Schminke*, satynowy).

D. Zasada-Kłodzińska

Konserwacja Zabytków

Daria Zasada-Kłodzińska

ul. Kasprowicz 3, 88-200 Radziejów

NIP: 889-144-48-88 REGON: 362221290

tel. 793 482 442

e-mail: zasada@wp.pl